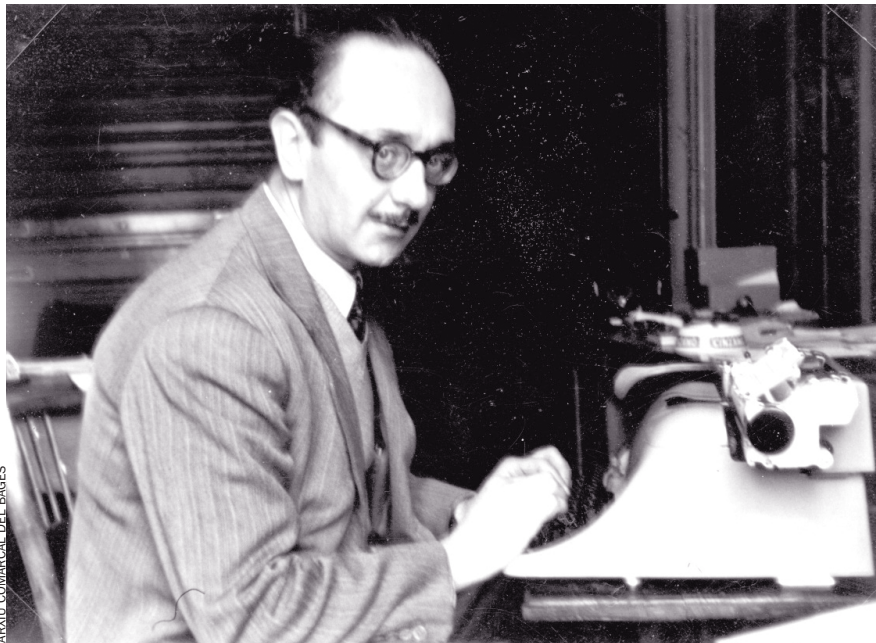

Amat-Piniella, l'home que trobà bellesa en la barbàrie

ARXIU COMARCAL DEL BAGES

L'escriptor manresà va escriure entre 1945 i 1946 *K.L. Reich*, el testimoni de la seva deportació a un camp de concentració nazi durant cinc anys, un document històric i de gran valor literari.

El 21 de febrer arrenquen els actes commemoratius del centenari del naixement de l'intel·lectual i escriptor manresà Joaquim Amat-Piniella. Exiliat durant quatre anys, va patir l'infern dels camps de concentració nazis i, tot i ser condemnat al silenci pel franquisme, mai no va renunciar a l'activisme cultural. La seva novel·la 'K.L. Reich' és considerada un referent de la literatura concetracionària europea.

Un savi senzill i discret. Poc conegut i, en conseqüència, poc reconegut. La societat catalana encara no ha sabut valoritzar el patrimoni literari i moral que va llegar-li un home que va convertir la seva vivència als camps de concentració de

Mauthausen en un document històric i literari imprescindible per a comprendre l'infern dels catalans deportats. Escriptor i intel·lectual manresà, Joaquim Amat-Piniella (1913-1974) va lluitar tota la seva vida contra l'oblit amb la seva ploma. Però també va ser un revo-

lucionari. Activista cultural de primer ordre a la Manresa dels anys 1930, fou un republicà i antifeixista convençut que treballà activament per aconseguir una societat més justa i, segons les seves mateixes paraules, "una Catalunya ben lliure de tuteles i de controls". Amat-Piniella va dedicar-se a cercar la bellesa entre la barbàrie i la va plasmar en una obra poètica àmplia, però la seva principal aportació serà amb la narrativa. La novel·la *K.L. Reich*, publicada l'any 1963 (la va escriure a Andorra entre 1945 i 1946, però la va haver d'amagar en un calaix per la censura franquista) i considerada una de les millors obres de la literatura concetracionària europea, va assolir prestigi internacional al nivell de *Si això és un home* (Primo Levi) o *El llarg viatge* (Jorge Semprún), i de fet, ja n'hi ha previstes edicions en francès i anglès. A més de *K.L. Reich*, Amat-Piniella va publicar *Ombres al calidoscopi* (1933), *El casino dels senyors* (1956), *Roda de solitaris* (1957), *La pau a casa* (1959), *La ribera deserta* (1966) i *Les llunyanies. Poemes de l'exili* (1999).

Coincidint amb el centenari del seu naixement, l'Ajuntament de Manresa, en col·laboració amb diverses institucions i entitats del país, organitzen un cicle d'activitats amb l'objectiu de "reivindicar la memòria i impulsar el coneixement de Joaquim Amat-Piniella des de la ciutat que el va veure néixer i el va veure lluitar pels seus ideals, perquè Amat-Piniella és un dels grans oblidats de la nostra història i de la nostra literatura. És un cas d'injustícia històrica".

Una escultura al Casino. El tret de sortida oficial es dona el dia 21 de febrer amb el lliurament del 13è Premi Amat-Piniella de novel·la històrica, i el mateix dia s'inaugurarà un conjunt escultòric dedicat a l'escriptor manresà, que s'instal·larà a la terrassa del Centre Cultural el Casino, que fou punt de trobada de la burgesia de la ciutat. L'escultura s'ha finançat amb aportacions populars, que ha gestionat l'Òmnium Cultural del Bages. En l'àmbit simbòlic, l'homenatge a Amat-Piniella tindrà un plat fort: el trasllat de les seves restes mortals, i els de la seva segona esposa, a Manresa. Actualment, reposen a Barcelona. L'acte simbolitzarà el

retorn de l'escriptor a la seva ciutat, de la qual es va veure forçat a allunyar-se durant el franquisme. Abans, però, ja l'havia hagut d'abandonar. El juny de 1940, l'exèrcit alemany el va fer presoner, i mesos després va ser deportat al camp d'extermini nazi de Mauthausen i a d'altres camps de la ribera del Danubi, on va romandre durant gairebé cinc anys. A partir del seu retorn a Catalunya, el 1946, va viure marginat i silenciats, condemnat a l'ostracisme i sense poder tornar a la seva Manresa natal per raons polítiques evidents.

Exposició de gran format. D'altra banda, el proper 26 d'abril s'inaugurarà una exposició de gran format, que es podrà visitar fins el 24 de juny al Centre Cultural el Casino, en què es revisarà la trajectòria vital i literària d'Amat-Piniella en el context històric. S'hi exposaran textos, imatges i objectes personals de l'escriptor. L'exposició, que s'instal·larà posteriorment –entre l'octubre i el desembre de 2013– al Museu d'Història de Catalunya, anirà acompanyada d'un seguit d'activitats paral·leles, com conferències, xerrades, itineraris guiats o clubs de lectura, com també propostes didàctiques adreçades als centres escolars de Manresa i el Bages. Precisament, el programa commemoratiu de l'Ajuntament de Manresa dona molt de pes a les activitats educatives en instituts de la ciutat, i ja hi ha centres que elaboren itineraris relacionats amb Amat-Piniella per mitjà d'aplicacions mòbils. Paral·lelament, es muntarà una exposició itinerant de petit format centrada en la gran novel·la d'Amat-Piniella, que es farà arribar a diversos indrets de Catalunya.

Un altre projecte ambiciós del programa és l'adaptació teatral de *K.L Reich*, que serà representada a Manresa i a Barcelona, i si hi ha demanda, en altres ciutats del país. *Home vs Camp* s'estrenarà el 25 d'abril a les 20h a la sala petita del Kursaal. El programa també contempla la possibilitat de representar el muntatge en centres escolars.

Per tal d'assegurar la coneixença de l'escriptor, s'editarà una publicació divulgativa sobre la vida i l'obra d'Amat-Piniella, i se sol·licitarà a les llibreries, empreses editores i distribuïdores que mirin de garantir un accés

ARXIU COMARCAL DEL BAGES

Joaquim Amat-Piniella tornà a Catalunya el 1946, sense poder instal·lar-se a Manresa.

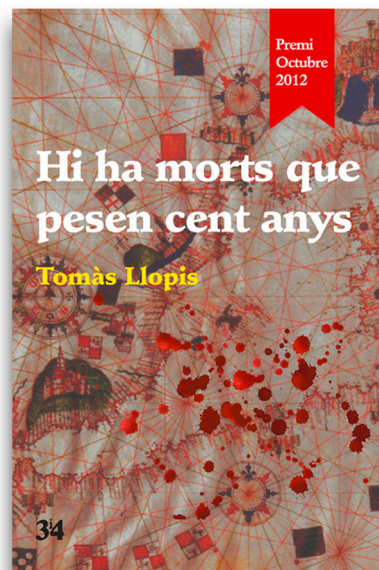
òptim a l'obra publicada de l'escriptor per tal que els potencials lectors els puguin adquirir amb normalitat.

El context històric. El programa commemoratiu també cerca poten-

ciar la reflexió entre la ciutadania, no sols sobre l'obra de l'intel·lectual manresà, sinó també a l'entorn d'allò que simbolitza, la Catalunya republicana, l'exili exterior i interior i la deportació. En aquest sentit, s'han programat conferències, xerrades i col·loquis sobre el republicanisme a la Manresa dels anys trenta, el periodisme de preguerra, la vida cultural a la capital del Bages, la guerra civil, l'exili i el retorn a Catalunya, entre més qüestions.

I en un àmbit estrictament acadèmic, diversos especialistes en literatura concentracionària procedents del medi universitari, i amb la col·laboració de la Institució de les Lletres Catalanes, duran a terme una jornada acadèmica sobre Amat-Piniella. Podeu consultar el programa d'actes detallat al web www.lasequia.cat/centenari-amat-piniella/, a Twitter [@AnyAmatPiniella](https://twitter.com/AnyAmatPiniella) i a Facebook (Joaquim Amat-Piniella).

Gemma Aguilera

Premis Octubre 2012 Ja a la teva llibreria

Pots seguir-nos a
[Facebook](#) i [Twitter](#)

Visita la nostra botiga virtual
en www.tresiquatre.com

Edicions Tres i Quatre / València

34